Gemeente
Amsterdam
Zuidoost

Gebiedsplan 2021
Bijlmer-Oost

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in gebied Bijlmer-Oost en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2021 gaat doen.

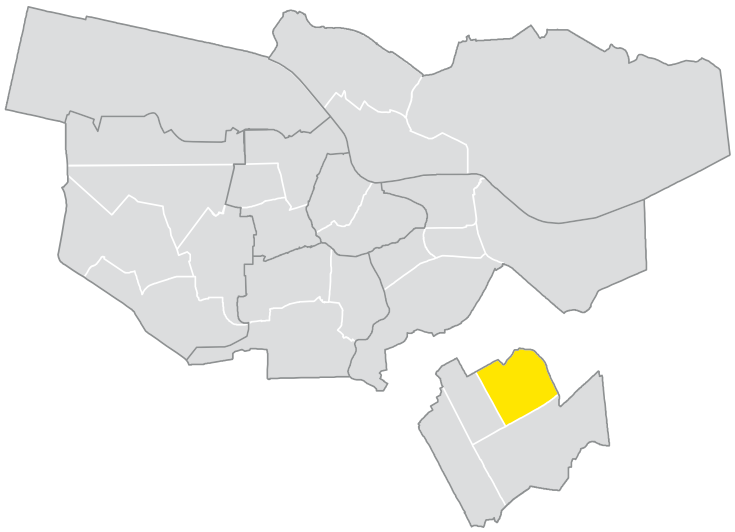

Inhoud

Inleiding 3

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022 7

Focusopgave 1 Tegengaan kansenongelijkheid jeugd 10

Focusopgave 2 Sociale revitalisatie focusbuurten 13

Focusopgave 3 Versterken arbeidsmarkt en (lokaal) ondernemerschap 16

Focusopgave 4 Kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte en duurzaamheid 19

Focusopgave 5 Versterken kunst- en cultuuraanbod 22

Focusopgave 6 Bevorderen democratisering en inclusiviteit 25

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Amsterdam werkt vanuit opgaven, kansen en signalen in de gebieden, wijken en buurten in een stadsdeel. Net als vorig jaar brengen we in de gebiedsplannen focus door per gebied maximaal zes integrale focusopgaven op te nemen. Dat zijn dit jaar de belangrijkste opgaven in het gebied waarmee we het verschil maken en maatwerk leveren in de vorm van uitvoeringsafspraken met onze (interne én externe) samenwerkingspartners, naast de reguliere activiteiten en de stedelijke programma's. Een focusopgave heeft een integrale aanpak en vaak een langere (meerjarige) uitvoering.
De focusopgaven leveren ook een bijdrage aan de realisatie van de ambities uit de op het coalitieakkoord gebaseerde uitvoeringsagenda (zie ook volg.amsterdam.nl voor de online uitvoeringsagenda).

Totstandkoming gebiedsplan 2021

In Amsterdam is in 2020 gemeente breed afgesproken dat bij de tot totstandkoming van de gebiedsplannen in alle 22 gebieden hetzelfde proces zal worden gevolgd. Begin 2020 is op basis van de ervaringen van 2019 het proces van de doorontwikkeling gebiedscyclus nog verder ontwikkeld. In het collegebesluit van 14 april 2020 zijn de verbetervoorstellen van het proces van doorontwikkeling van de gebiedscyclus vastgesteld. Het gebiedsplan van 2021 wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost en is deels een vervolg op de acties die in 2020 in gang zijn gezet. Het is een officieel document waarmee de gebiedsteams van Zuidoost en andere ambtenaren werken in 2021.

Het gebiedsteam Bijlmer Oost werkt voortdurend aan het opzetten en onderhouden van netwerken. Het team signaleert wat er speelt, agendeert dit, legt verbindingen en jaagt waar nodig zaken aan om de maatschappelijke doelen (de prioriteiten uit dit gebiedsplan) te behalen. Onze regulier contactmomenten zijn belangrijk voor input, afstemming en draagvlak. Ook heeft de inhoud betrekking op afspraken in het coalitieakkoord van het college, evenals de wensen van het dagelijks bestuur van het stadsdeel en de leden van de stadsdeelcommissie. Alles is onderbouwd met data die is verzameld door onder meer de afdeling Onderzoek Informatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam.

Eind 2020 is het "Masterplan Zuidoost" ontwikkeld met als doel de komende 20 jaar de opgroeiende jeugd dezelfde kansen te bieden als elders in Amsterdam. Bij de focusopgaven en activiteiten voor 2021 is getracht op voorhand al zoveel mogelijk aansluiting te vinden bij de 'doorbraken' die in het Masterplan geformuleerd zijn. Daarnaast geldt dat het gebiedsplan een dynamisch document is waardoor er ten allen tijden ruimte is om in te spelen op actualiteiten zoals op de vastgesteld 'doorbraken' van het Masterplan Zuidoost. Vanuit de doorbraken zoals geformuleerd in het Masterplan zullen we, waar mogelijk, monitoren wat de effecten zijn. We kijken dan onder andere naar doorstroom voortgezet onderwijs of bijvoorbeeld het toewijzingsbeleid woningen in zuidoost (voorrangsregeling).
Het college en de bestuurders van stadsdeel Zuidoost werken samen met de bewoners en met (maatschappelijke) partners aan het Masterplan Zuidoost. Zij vormen gezamenlijk de Alliantie Zuidoost.

Begin dit jaar werden wij voor het eerst geconfronteerd met de corona-crisis. We zijn inmiddels bijna een jaar verder en de impact van deze crisis is in Zuidoost groot. In het gebiedsplan wordt hiermee rekening gehouden, maar de gevolgen voor 2021 zijn nu nog niet helemaal te overzien. De gebiedsteams zijn en blijven in nauw contact met bewoners, ondernemers, sleutelfiguren en professionals over de gevolgen van de corona-crisis en nemen dit gedurende het jaar mee in de uitvoering van de gebiedsplannen. Bij de uitvoering van alle opgaven houden we rekening met de coronamaatregelen en de 1,5 meter samenleving, zowel via de basisvoorzieningen als het ontwikkelbuurtenprogramma. Daarnaast heeft Zuidoost, net als alle andere stadsdelen, een Corona preventieteam waar de gebiedsteams bij zijn aangehaakt. Dit preventieteam analyseert wekelijks de cijfers, en kijkt waar extra aandacht en inzet nodig is.

Parallel aan bovengenoemde kent het gebied ook het programma '1Zuidoost'. In dit programma werken we aan een stadsdeel waar de bestaande en nieuwe woonbuurten goed met elkaar verbonden zijn en waar bestaande bewoners en ondernemers kunnen meeliften met alle ontwikkelingen die de komende decennia plaatsvinden. Tot 2040 worden er in dit stadsdeel ruim 34.000 nieuwe woningen gebouwd, inclusief daarbij horende voorzieningen zoals scholen, speelplekken, gezondheidscentra, winkels en bedrijfsruimten. Het woongebied zal worden uitgebreid aan de andere kant van het spoor: in de gebieden Amstel III en ArenAPoort worden er tot 2040 circa 19.000 woningen bijgebouwd inclusief vele voorzieningen. Het programma '1Zuidoost' levert een integrale bijdrage aan de gebied specifieke opgave.

Samenvatting

Het gebiedsplan Bijlmer Oost beschrijft de focusopgaven en activiteiten die we in 2021 doen om een bijdrage te leveren aan de zes prioriteiten uit de Gebiedsagenda voor de periode 2019-2022. De uitvoering van deze opgaven en activiteiten gebeurt in samenwerking of in co-creatie met bewoners, ondernemers, zelforganisaties en andere (wijk)partners. Zo hebben de inwoners van Amsterdam meer zeggenschap over hun directe omgeving, de wijk en het gebied.
In 2021 staan we voor de volgende focusopgaven.

Focusopgave 1: Tegengaan kansenongelijkheid jeugd

In Bijlmer Oost zijn de onderwijsprestaties opvallend lager vergeleken met het Amsterdams gemiddelde. Het leerpotentieel van de jeugd wordt onvoldoende opgemerkt of benut. Veel jongeren raken hierdoor eerder gedemotiveerd met negatieve gevolgen voor hun schoolloopbaan. Om tal van redenen is de ouderbetrokkenheid in Bijlmer Oost laag. Van de kinderen en jongeren in G-buurt Noord, Kortvoort, Kikkenstein en Kruitberg bijvoorbeeld groeien drie op de vijf op in een huishouden met een laag inkomen, en een op de vier groeit op in een huishouden dat langdurig op het niveau zit van het bestaansminimum. Financiële zorgen brengen veel stress teweeg bij ouders. De huidige COVID-19 pandemie heeft deze problematiek alleen maar verder verslechterd. De actualiteit rondom de Black Lives Matter-beweging legt nog eens extra bloot dat het urgent is dat we sterk inzetten op het tegengaan van kansenongelijkheid. Daarom willen we kinderen en jongeren (0-27 jaar) uit kwetsbare gezinnen de komende jaren een positief toekomstperspectief meegeven door het verloop van hun schoolcarrière zodanig te beïnvloeden dat zij ondanks de omstandigheden kansrijk opgroeien.

Focusopgave 2: Sociale revitalisatie focusbuurten

In de zwakkere buurten van Bijlmer Oost voldoet het voorzieningenniveau niet meer aan de behoefte van veel bewoners, die met een opeenstapeling van problemen op het gebied van opleiding en onderwijs, werkgelegenheid en opvoeding worstelen. Er is inmiddels gestart met het aanpakken van een aantal opgaven, maar de problematiek is zo complex dat meerjarige aandacht vereist is, zeker tijdens de COVID-19 pandemie. In 2021 gaan we door op de ingeslagen weg. Wij willen een versterking van het bestaande zorg- en welzijnsaanbod en meer maatwerk, vooral op het gebied van GGZ-problematiek en dagbesteding, maar ook in de schuldhulpverlening aan kwetsbare bewoners en jongeren. Daarnaast vraagt het gebied om een versterkte basis pedagogische infrastructuur van onder andere voor- en vroegschoolse educatie, talentontwikkeling en sportstimulering.

Focusopgave 3: Versterken arbeidsmarkt en (lokaal) ondernemerschap

De geregistreerde werkloosheid in Bijlmer Oost is in vergelijking met de rest van Amsterdam hoog, namelijk 17% in 2020 tegenover 13,2%. Door de COVID-19 pandemie is dat alleen maar erger geworden omdat veel bewoners in deze buurten met flexcontracten werken in de meest getroffen economische sectoren zoals de horeca, schoonmaak en logistieke dienstverlening. Vraag en aanbod sluiten niet goed op elkaar aan. We willen kansrijke bewoners (degenen met een startkwalificatie) extra ondersteuning en begeleiding aanbieden. Mensen zonder startkwalificatie krijgen de gelegenheid om hun opleidingsniveau te verbeteren en ervaring op te doen. We willen ons in het bijzonder richten op jongeren, bewoners van 27 jaar en ouder met een bijstandsuitkering, niet-uitkeringsgerechtigden, bewoners in de laatste maanden van hun WW en onzichtbare jongeren. We focussen niet alleen op het begeleiden van mensen naar een baan in loondienst, maar ook op het begeleiden van (startende) ondernemers, in het bijzonder zzp'ers. Bijlmer Oost heeft veel (jonge) zzp'ers die met tijdelijke ondersteuning hun onderneming op een dusdanig niveau kunnen krijgen dat ze voldoende in staat zijn om er zorgeloos van te kunnen leven.

Focusopgave 4: Kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte en duurzaamheid

De mate van tevredenheid van bewoners met hun eigen buurt ligt in Bijlmer Oost dicht tegen het stedelijk gemiddelde aan. Toch is in de periode 2015-2019 wel een lichte daling te zien. De leefbaarheid in de relatief oude buurten komt in toenemende mate in de knel door achterstallig onderhoud van de openbare ruimte. Op veel plekken verhoudt de oorspronkelijke inrichting van een buurt zich niet meer tot de woondruk en het huidige gebruik, met verkeersoverlast en parkeerdruk tot gevolg. De overlast van vervuiling, zoals ervaren door bewoners van Bijlmer Oost, is toegenomen. Daarnaast staat Amsterdam aan de rand van een omvangrijke energietransitie en het klimaatbestendiger maken van de stad. Bijlmer Oost heeft drie grote groengebieden die, naast een recreatieve en toeristische waarde, ook van groot belang zijn voor de waterbergingscapaciteit en het klimaatbestendiger maken van de stad. We gaan de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls geven op het gebied van schoon, heel, veilig en groen.

Focusopgave 5: Versterken kunst- en cultuuraanbod

De afgelopen jaren is een nieuwe impuls gegeven aan het versterken van het kunst- en cultuuraanbod in Bijlmer Oost. Deze ontwikkelingen dienen verduurzaamd en verder uitgebouwd te worden, want het creëren van een aantrekkelijk voorzieningenaanbod, ook op cultureel gebied, is een van de belangrijkste gemeentelijke taken. De COVID-19 pandemie heeft het culturele veld zwaar getroffen. Door de

zichtbaarheid van het culturele aanbod in Bijlmer Oost te verbeteren zal de economische waarde voor het gebied groter worden en een stimulans zijn voor de verdere ontwikkeling op horeca - en culinair gebied.

Focusopgave 6: Bevorderen democratisering en inclusiviteit

Democratisering is een streven naar maximale ruimte voor zeggenschap en eigenaarschap van bewoners en ondernemers. Een van de belangrijke uitgangspunten van democratisering is dat alle burgers gehoord kunnen worden (inclusiviteit) en in staat worden gesteld hun stem te laten horen. Het gaat dan om stimulering van het zelforganiserend vermogen van de wijk. Het samen bouwen aan nieuwe, stevige fundamenten voor veel meer eigenaarschap en zeggenschap in buurten, inclusieve participatie en een klimaat voor maatschappelijk initiatief. Bijlmer Oost bestaat uit drie wijken en veertien buurten waarin de mate van bewonersparticipatie sterk verschilt. Een oorzaak hiervan ligt in de sociaaleconomische situatie van bewoners. We willen niet alleen de mensen horen die de weg (vaak online) weten te vinden om hun mening te uiten, maar ook degenen die dat moeilijker vinden. Ten behoeve van de versterking van democratisering en verbetering van de samenwerking tussen de gemeente en bewoners van Bijlmer Oost op een gelijkwaardige manier is besloten om 'buurtbudgetten' als een instrument binnen democratisering in te zetten. Buurtbudgetten zijn een waardevolle manier om Amsterdammers te betrekken bij de besteding van gemeenschapsgeld en zo onze gemeentelijke democratie te versterken.

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022

Iedere vier jaar stelt de gemeente samen met bewoners, ondernemers en partners per gebied een agenda op. De gebiedsagenda laat zien wat we in die periode gezamenlijk in een gebied willen bereiken. We gebruiken de agenda om de gebiedsspecifieke opgaven goed mee te laten wegen in beleidskeuzen die wij als stad maken. Aan de hand van maximaal 6 prioriteiten per gebied worden de belangrijkste thema's voor dat gebied zichtbaar gemaakt. In het gebiedsplan worden de prioriteiten jaarlijks vertaald naar concrete opgaven en activiteiten waar we samen met bewoners, ondernemers en partners mee aan de slag gaan. Hieronder volgt een korte beschrijving van de prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022. Wilt u de gebiedsagenda in zijn geheel lezen of meer weten over het gebiedsgericht werken in Amsterdam? Klik dan op deze link. https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/stadsdelen/gebiedsgericht/gebiedsagenda/

Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelkansen jeugdigen

In Bijlmer Oost bieden we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is belangrijk voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld staan centraal. Daarnaast willen we ook de ouderbetrokkenheid vergroten en de taalvaardigheid van ouders en kinderen verbeteren. Ons doel is dat in 2022 minstens 30% van de jeugdigen voorzieningen gebruikt die gericht zijn op talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen. We streven naar het verminderen van leerachterstand, verhoging van de doorstroom naar havo/vwo en betere startkwalificatie om de kans op de arbeidsmarkt te bevorderen. Om optimaal te kunnen presteren is een gezonde basis nodig daarom zorgen wij dat al onze activiteiten gericht op jeugd voldoen aan de vuistregels van "Zo Blijven Wij Gezond". Gezonde voeding, voldoende bewegen en goed slapen komen in alle activiteiten terug als basisprincipe. Daarnaast richten we ons op het stimuleren van jeugdigen om deel te nemen aan sport en beweegactiviteiten.

Prioriteit 2: Vergroten van de veiligheid

Bijlmer Oost laat vanaf de tweede helft van 2017 een stijgende trend zien op het gebied van zowel overlast als criminaliteit. Dit betreft ook een toename in jeugdoverlast en -criminaliteit. Dat werkt door in de onveiligheidsbeleving, die het hoogste is van het stadsdeel. Daarnaast zijn de woninginbraakcijfers in Bijlmer Oost het hoogst van heel Zuidoost, die worden daarom met prioriteit aangepakt. De doelen voor 2022 zijn onder andere dat de jongereninstroom in de criminaliteit is gedaald, dat het cijfer 'onveiligheidsbeleving' in de veiligheidsindex is gezakt naar 100 (of lager) en dat meer bewoners de relatie met de politie als positief ervaren.

Prioriteit 3: Verbeteren en verduurzamen woonklimaat

Mensen vinden hun woonomgeving prettig wanneer het er schoon en veilig is, als de mate van verbondenheid en solidariteit sterk is en als het voorzieningenaanbod aansluit op hun behoefte. Waar het woonklimaat nog niet op het gewenste niveau is, werken we met bewoners en verschillende partijen samen om de buurt fijner te maken. Ons doel voor 2022 is dat de mate waarin bewoners overlast ervaren van vervuiling in G-buurt Noord, K-Midden, Bijlmermuseum en Kortvoort even hoog als het stedelijk gemiddelde. Ook bevorderen we de doorstroommogelijkheden op de woningmarkt zodat meer mensen passend wonen naar inkomen en leefsituatie. Verder is het versterken van het economisch -, kunst- en cultuuraanbod in Bijlmer Oost een belangrijk aandachtspunt. Uiteindelijk willen we dat de bewonerstevredenheid over de eigen woonomgeving in 2022 is gestegen van 75% naar 85%.

Ook op het gebied van duurzaamheid willen we dat bewoners meedenken en handelen. Daarom worden jaarlijks minimaal 100 bewoners actief geïnformeerd en geënthousiasmeerd over duurzaamheid en het belang daarvan.

Prioriteit 4: Verbeteren positie van kwetsbare bewoners

Het is belangrijk dat iedereen in Bijlmer Oost kan meedoen in de samenleving. We streven ernaar om zoveel mogelijk obstakels uit de weg te ruimen. Een goede fysieke en mentale gezondheid en een goede toegang tot het voorzieningenaanbod zijn daarvoor belangrijk. Voor mensen in een kwetsbare positie is het vaak lastig om op eigen kracht te participeren. Daarom verrichten we extra inspanningen om deze doelgroepen een duwtje in de rug te geven. Zo streven we naar een groter dagbestedingsaanbod voor bijvoorbeeld senioren, alleenstaanden (ouders), groepsmannen, mensen met een licht verstandelijke beperking en ongedocumenteerden. Verder willen we dat in 2022 het percentage bewoners in Bijlmer Oost dat zeer ernstig eenzaam is, met 5% is afgenomen. Eveneens is dan het percentage volwassenen met weinig regie op het eigen leven met 5% afgenomen (van 17% naar 12%). Tot slot willen we dat in 2022 het percentage kinderen én volwassenen met overgewicht of obesitas niet meer dan 5% afwijkt (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde.

Prioriteit 5: Verminderen armoede

Het verminderen van armoede is een sociaal complex probleem. Om dit echt op te lossen heb je (langdurig) tijd en diverse maatregelen nodig. Het vraagt om een curatieve en preventieve aanpak. Gezien de huidige groei van de arbeidsmarkt is het onacceptabel dat de werkloosheid in Bijlmer Oost nog steeds zo hoog is. Een stabiel inkomen door werk en/of (bij)scholing is de basis voor het bestrijden van armoede. Onze focus ligt dan ook niet op armoedeverlichting, maar vooral op armoedebestrijding. We willen dat in 2022 het aantal mensen in Bijlmer Oost dat een baan heeft met 4% is toegenomen ten opzichte van 2018. Ook is dan het aantal werkende minima gedaald met 15 %. Daarnaast gebruikt 20% van de jeugd (6-18 jaar) in 2022 voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen te verminderen.

Prioriteit 6: Bevorderen van participatie en democratisering

Mensen willen en moeten volwaardig onderdeel zijn van de samenleving. Dit is voor iedereen belangrijk. Door buurt-, wijk- en gebiedsgericht te werken, bewoners te empoweren en te emanciperen en door ze de ruimte te geven om verantwoordelijkheid te nemen, zorgen we op elk niveau voor meer betrokkenheid, verantwoordelijkheid, vertrouwen en samenwerking tussen bewoners, ondernemers en de overheid. In 2022 is de mate waarin men zich voor de buurt inzet met 5% gestegen. We stimuleren democratisering: steeds meer bewoners zijn betrokken bij besluitvormingsprocessen. En in 2022 is Bijlmer Oost volwaardig onderdeel van de digitale stad.

Focusopgave 1
Tegengaan kansenongelijkheid jeugd

Aanleiding

In Bijlmer Oost zijn de onderwijsprestaties in het algemeen opvallend lager vergeleken met het Amsterdams gemiddelde. Het leerpotentieel van de jeugd wordt onvoldoende opgemerkt of benut. Veel jongeren raken hierdoor eerder gedemotiveerd met negatieve gevolgen voor hun schoolloopbaan. Een daarvan is een hoog percentage jongeren dat het voortgezet onderwijs vroegtijdig en zonder startkwalificatie verlaat. De invloed van de betrokkenheid van ouders op de schoolloopbaan van kinderen moet niet worden onderschat. Om tal van redenen is de ouderbetrokkenheid in Bijlmer Oost laag. Van de kinderen en jongeren in G-buurt Noord, Kortvoort, Kikkenstein en Kruitberg bijvoorbeeld groeien drie op de vijf op in een huishouden met een laag inkomen, en een op de vier groeit op in een huishouden dat langdurig op het niveau zit van het bestaansminimum. Financiële zorgen brengen veel stress teweeg bij ouders. De huidige COVID-19 pandemie heeft deze problematiek alleen maar verder verslechterd.

Beschrijving focusopgave

De actualiteit rondom de Black Lives Matter-beweging legt de urgentie dat we sterk moeten inzetten op het tegengaan van kansenongelijkheid nog eens extra bloot. Omdat het belang daarvan steeds meer wordt ingezien, staan diversiteit en inclusie dan ook steeds hoger op de agenda van de scholen. Ook onderzoek laat zien dat diversiteit en inclusie de kansen van de jeugd significant positief beïnvloedt. Een inclusieve en diverse leeromgeving zorgt voor herkenning, erkenning en kwaliteit. De samenhang en verbinding tussen school en thuis en buurt bevordert kansengelijkheid. Leerlingen ervaren een kloof tussen deze leefwerelden. Daarom is het erg belangrijk dat leerkrachten de leefwereld van hun leerlingen kennen. Zo kunnen zij hun leerlingen helpen verbinding te maken tussen thuis, straat en school. Met meer kennis van de leefwereld van leerlingen zien leerkrachten dat ouders niet altijd over de vaardigheden en middelen beschikken om hun kinderen optimaal te ondersteunen. Om die reden moeten leerkrachten en

ander onderwijspersoneel meer ontwikkeltijd krijgen. Kunnen omgaan met diversiteit in de klas bevordert de herkenning van de verschillen en daarmee de kansen van leerlingen. De komende periode richten de scholen zich daarom meer en meer op de ontwikkeling van de leerkrachten zodat zij diversiteit en inclusie beter leren begrijpen. Tegen deze achtergrond willen we kinderen en jongeren uit kwetsbare gezinnen de komende jaren een positief toekomstperspectief meegeven door het verloop van hun schoolcarrière zodanig te beïnvloeden dat zij ondanks de omstandigheden kansrijk opgroeien. Deze opgave richt zich op de leeftijdsgroepen 0-4 jaar, 4-12 jaar, 12-17 jaar en 18-27 jaar. We willen extra investeren in de jeugd zodat de jeugd opgroeit met een positief zelfbeeld, wat een positieve bijdrage zal hebben op een hogere schoolcarrière en uiteindelijk een betere toeleiding naar werk.

Beoogde doelen

1 We streven naar het vergroten van gelijke kansen in de schoolcarrière en arbeidsmarkt door ons te richten op het verhogen van het schooladvies en het behalen van startkwalificaties. Dit moet leiden tot een betere toeleiding naar stageplekken en werkplekken voor jongeren.
2 Verder maken we ons sterk om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren een positief zelfbeeld ontwikkelen. Werken aan hun identiteitsvorming doen we met behulp van rolmodellen uit de eigen groep en door de jeugd kennis te laten maken met succesvolle jongeren.
3 We proberen een betere verbinding te maken tussen de verschillende leefwerelden van jongeren in het onderwijs.
4 We creëren (fysieke) voorzieningen voor vrijetijdsbesteding in de openbare ruimte.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelkansen jeugdigen
- Prioriteit 4: Verbeteren positie van kwetsbare bewoners
- Prioriteit 5: Verminderen armoede

Wat gaan we doen en met wie

In samenwerking met sleutelfiguren en buurtorganisaties zetten we in op:
- Het versterken van de eigen identiteit en het zelfbeeld van jongeren (10-18 jaar), onder ander door een betere verbinding tussen de leefwerelden thuis, school en straat. Denk hierbij aan het inzetten van jongerenwerkers op school (basisonderwijs en middelbaar onderwijs) en het verhogen van de ouderbetrokkenheid, met speciale aandacht voor vaders.
- Het bijdragen aan een succesvolle schoolcarrière van jeugdigen uit G-buurt Noord en de K-buurt, vooral Kortvoort, Kikkenstein en Kruitberg de vier torenflats Kralenbeek, Kouwenoord, Kempering en Klieverink. Dat doen we door kinderen meer leerondersteuning, coaching en begeleiding op maat te bieden.
- Het verbeteren van de kansen op de arbeidsmarkt door in te zetten op brede beroepsoriëntatie voor kinderen van 10 – 18 jaar. Tevens vragen we aandacht voor het tegengaan van discriminatie op de

arbeids- en stagemarkt voor jongeren. Specifiek richten we ons hierbij op de vraag hoe en wie dit gaat monitoren en waar deze vraag uitgezet wordt.
- Ontwikkeling van een fysieke jeugd- en jongerenvoorziening (een integraal jongerencentrum) in Bijlmer Oost (K-buurt), gericht op zinvolle vrijetijdsbesteding waaronder muziek, sport, coaching, begeleiding en leerondersteuning.
- Succesvolle en/of talentvolle jeugdigen uit Bijlmer Oost inzetten als rolmodel en sleutelfiguur om andere jeugdigen op een positieve manier te inspireren in hun schoolcarrière en loopbaan.
- Het versterken van inclusief denken in het onderwijs .Aangezien dit primair een taak is van de onderwijsbesturen, is onze invloedruimte beperkt tot het bespreekbaar maken en agenderen van deze issue.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: Sociaal - Sport en Bos
- Directie: R&E - Kunst en Cultuur

Activiteiten

- Ontwikkelingsgericht activiteiten aanbod: Het aanbieden van een passend ontwikkelingsgericht activiteitenaanbod op het gebied van talentontwikkeling, extra buurtgerichte leerondersteuning, identiteitsversterking en coaching.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg

- Ouderondersteuning: Ondersteuning van ouders/verzorgers bij onder andere scholing, toeleiding naar werk en activering en doorgeleiding naar hulpverlening.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

- Student Jobcoach :"Peer-to-peercoaching trajecten aanbieden aan kwetsbare jongeren (16-32 jaar) waarin duurzame toeleiding naar werk, opleiding en/of stage wordt gestimuleerd.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Inclusief onderwijs op de kaart: Agenderen van inclusiviteit in het onderwijs en het inclusief denken van onderwijspersoneel bevorderen en stimuleren, door het gesprek aan te gaan en te zoeken naar mogelijkheden en activiteiten. (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg

- Sportomgevingscan: Opstellen van een scan van de sportomgeving van Zuidoost, met als doel het vergroten van de sportparticipatie door aan de hand van de uitkomsten verbeteren van toegankelijkheid, bereikbaarheid (ook financieel) en kwaliteit van sport in Zuidoost te bewerkstelligen.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Sport en Bos

- Versterking basisvaardigheden: Het aanbieden van naschoolse educatie op het gebied van taal- en rekenvaardigheid en andere talentontwikkelingsactiviteiten gericht op de jeugd. (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Focusopgave 2
Sociale revitalisatie focusbuurten

Aanleiding

Sinds de introductie van het gebiedsgericht werken besteedt het stadsdeel extra aandacht aan de zwakkere buurten van Bijlmer Oost. Dit betekent echter niet dat het kommer en kwel is in deze buurten. Een buurt als Kortvoort bijvoorbeeld heeft haar eigen charme, sociale samenhang en sfeer. Bewoners zijn verknocht aan hun 'rustige en stille buurt'. Het voorzieningenniveau voldoet echter niet meer aan de behoefte van veel bewoners, die met een opeenstapeling van problemen op het gebied van opleiding en onderwijs, werkgelegenheid en opvoeding worstelen. De problematiek staat verder op scherp doordat veel bewoners, soms door een gebrekkige beheersing van het Nederlands, geen uitgebreid netwerk hebben en geen of weinig zicht hebben op mogelijkheden tot participatie op verschillende terreinen. Er is inmiddels gestart met het aanpakken van een aantal opgaven, maar de problematiek is zo complex dat meerjarige aandacht vereist is, zeker tijdens de COVID-19 pandemie.

Beschrijving focusopgave

In 2021 gaan we door op de ingeslagen weg. Naast de buurten Kortvoort en G-buurt Noord is er extra aandacht nodig voor de flats Kikkenstein en Kruitberg en de vier torenflats Kralenbeek, Kouwenoord, Kempering en Klieverink. Het percentage jongeren van 18-22 jaar dat geen startkwalificatie heeft, ligt in deze buurten nog steeds ruim boven het stedelijk gemiddelde. Ook het percentage bewoners dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering, soms zelfs meer dan tweemaal het Amsterdams gemiddelde, verandert niet veel. Het pedagogisch klimaat in deze buurten is zwak: de deelname aan voor- en vroegschoolse educatie is evenals het percentage basisschooladvies havo/vwo, lager dan het

gebiedsgemiddelde, en het percentage gewichtleerlingen[1] ligt beduidend hoger. Er wonen steeds vaker ouderen en mensen met een broze lichamelijke en psychische gesteldheid in deze buurten. Groeiende eenzaamheid, ook door hun financiële situatie, speelt bij deze bewoners. De enige conclusie die we kunnen trekken uit deze waarneming is dat het huidige zorg- en welzijnsaanbod onvoldoende aansluit op de complexe situatie waarmee veel bewoners in deze buurten te maken hebben en/of in onvoldoende mate toegankelijk zijn voor deze bewoners. Dit zal vooral moeten gebeuren door het versterken van de aanwezige informele netwerken en het verbeteren tussen formele en informele netwerken. Zeker gezien de komst van de buurtteams in 2021 is dit van cruciaal belang. Hiermee verbetert niet alleen de toegankelijkheid van de voorzieningen voor de doelgroep, maar kan het aanbod ook meer op maat worden gemat. Met het versterken van het zorg- en welzijnsaanbod in Kortvoort, Kruitberg, Kikkenstein, de vier torenflats Kralenbeek, Kouwenoord, Kempering en Klieverink en G-buurt Noord, willen we de sociale samenhang in deze buurten nieuw leven inblazen (revitaliseren).

Beoogde doelen

Wij willen:
1 Een verbetering van de toegankelijkheid en versterking van het bestaande zorg- en welzijnsaanbod en meer maatwerk, vooral op het gebied van GGZ-problematiek en dagbesteding, maar ook in de schuldhulpverlening aan kwetsbare bewoners en jongeren.
2 Een versterkte basis pedagogische infrastructuur waar onder andere voor- en vroegschoolse educatie, talentontwikkeling en sportstimulering plaatsvindt.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelkansen jeugdigen
- Prioriteit 3: Verbeteren en verduurzamen woonklimaat
- Prioriteit 4: Verbeteren positie van kwetsbare bewoners
- Prioriteit 5: Verminderen armoede

Wat gaan we doen en met wie

In deze buurten van Bijlmer Oost gaan wij het pedagogisch klimaat versterken. Daarbij richten we ons samen met de (gesubsidieerde) organisaties die onderdeel zijn van de huidige zorg- en welzijnsstructuur, actieve bewoners en zzp'ers vooral op jeugd en jongeren (0-12 jaar en 12-30 jaar), alleenstaande ouders, senioren en mensen met een lichtverstandelijke of psychische beperking. In de ontwikkelbuurten K-buurt en G-buurt Noord gaan we de sociale basis versterken, extra inzetten op het versterken en verbinden van

[1] Gewichtleerlingen zijn het aandeel leerlingen op de basisscholen (excl. speciaal basisonderwijs) in het gebied met leerlinggewicht uit de gewichtenregeling primair onderwijs. Of een leerling een gewicht toegekend krijgt, hangt af van het opleidingsniveau van de ouders. Kinderen krijgen geen gewicht toegekend als een of beide ouders minstens drie jaar mavo (c- of d-niveau), of vmbo gemengde leerweg, of theoretische leerweg heeft genoten, of meer dan twee jaar havo of vwo heeft gevolgd (Bron: OIS)

formele en informele netwerken in de omgeving die bijdragen aan de toegankelijkheid van het zorg- en ondersteuningsaanbod.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Sport en Bos
- Directie: R&E - Kunst en Cultuur
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

Activiteiten

- Laagdrempelige ontmoetingsruimte: Met Rochdale heeft het stadsdeel een samenwerkingsovereenkomst afgesloten om aan de integrale aanpak G-buurt Noord nader vorm en inhoud te geven. De laagdrempelige ontmoetingsruimte voor en door de buurt die we in de G-buurt creëren verbinden we met deze integrale aanpak.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Maatjes projecten 70-plussers en alleenstaande ouders: Het verbeteren van sociale cohesie, het pedagogisch klimaat, en leefbaarheid, door onder andere het bieden van extra maatjesprojecten voor 70-plussers en alleenstaande ouders.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg

- Versterken van het sportklimaat: Werken aan een veilig, inclusief en pedagogisch sterk sportklimaat en het aanbieden van sportopleidingen voor (potentiële) werkers in de sport
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Sport en Bos

- Tijdelijk jongerencentrum: Realisatie van een tijdelijk jongerencentrum in de K-buurt met een aanbod van zinvolle dagbestedingen en activiteiten gericht op talentontwikkeling.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Focusopgave 3
Versterken arbeidsmarkt en (lokaal) ondernemerschap

Aanleiding

Kansenongelijkheid op de arbeidsmarkt is een belangrijk thema in Zuidoost. Bewoners ervaren discriminatie op de arbeids- en stagemarkt. Dé opstap om mee te kunnen doen in de maatschappij is werk. In de regio is er grote vraag naar goed opgeleid personeel maar daartegenover staat een mismatch tussen talent, opleiding en werk. De gevolgen daarvan zijn zichtbaar in Bijlmer Oost. Ondanks dat er veel vraag is naar werknemers hebben veel bewoners moeite om hierbij aansluiting te vinden. De geregistreerde werkloosheid in Bijlmer Oost is relatief hoog, evenals het percentage huishoudens dat zich langdurig op het bestaansminimum bevindt. Nog steeds verlaten teveel jongeren in de leeftijd 18-22 jaar de school zonder startkwalificatie te behalen. Een groot aantal mensen doet nu niet mee in de maatschappij. Zij krijgen onvoldoende kansen hun talent te benutten of hebben een steuntje in de rug nodig om wel succesvol te kunnen zijn.

Beschrijving focusopgave

De geregistreerde werkloosheid[2] in Bijlmer Oost is in vergelijking met de rest van Amsterdam hoog, namelijk 17% in 2020 tegenover 13,2%. In de buurten K-buurt Midden, Bijlmermuseum Noord, G-buurt Noord en Kortvoort, ligt het zelfs boven de 23 %. Door de COVID-19 pandemie is dat alleen maar erger geworden omdat veel bewoners in deze buurten met flexcontracten werken in de meest getroffen economische sectoren zoals de horeca, schoonmaak en logistieke dienstverlening. Vraag en aanbod sluiten niet goed op elkaar aan. Daar zijn tal van redenen voor maar uit gesprekken met bewoners blijkt bijvoorbeeld dat jongeren, ook degenen met een gedegen startkwalificatie, geen gelijke kansen krijgen op de stage- en arbeidsmarkt. Hierdoor raken zij gedemotiveerd en vatbaar voor ongewenst gedrag en/of verkeerde bezigheden. De werkloosheid onder jongeren in Bijlmer Oost verdient onze volle aandacht want die is onverminderd hoog, terwijl deze jongeren vaker bereid zijn hun handen uit de mouw te steken dan in de rest van de stad[3] .

Beoogde doelen

Wij willen:

1 De (jeugd)werkloosheid terug dringen door in te zetten op het beter benutten van de kansen op betaald werk.
2 Jaarlijks minimaal honderd kansrijke bewoners bereiken waarvan minstens 50% daadwerkelijk passend werk vindt of aan een traject deelneemt dat leidt tot een passende baan. Deze bewoners nemen deel aan het '1000 Banenplan'.
3 Inzicht krijgen in de groeiende groep zzp'ers in Bijlmer Oost en hen voorzien van de benodigde stedelijke voorzieningen.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Kansengelijkheid
- Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 5: Verminderen armoede
- Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelkansen jeugdigen
- Prioriteit 3: Verbeteren en verduurzamen woonklimaat

Wat gaan we doen en met wie

We willen kansrijke bewoners (degenen met een startkwalificatie) extra ondersteuning en begeleiding aanbieden. Mensen zonder startkwalificatie krijgen de gelegenheid om hun opleidingsniveau te verbeteren en ervaring op te doen. We willen ons in het bijzonder richten op jongeren, bewoners van 27

[2] Geregistreerde werkloosheid is het aandeel 15 t/m 65-jarigen dat gebruik maakt van een van de volgende regelingen: bijstand, gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid of WW.

[3] De netto arbeidsparticipatie onder de jeugd is het aandeel 15 t/m 26-jarigen met betaald werk van minimaal 1 uur per week. In Bijlmer Oost is dat 70% in 2019 tegenover 64% stedelijk. In 2015 waren deze cijfers resp. 59% en 62%.

jaar en ouder met een bijstandsuitkering, niet-uitkeringsgerechtigden, bewoners in de laatste maanden van hun WW en onzichtbare jongeren. We focussen niet alleen op het begeleiden van mensen naar een baan in loondienst, maar ook op het begeleiden van (startende) ondernemers, in het bijzonder zzp'ers. Bijlmer Oost heeft veel (jonge) zzp'ers die met tijdelijke ondersteuning hun onderneming op een dusdanig niveau kunnen krijgen dat ze voldoende in staat zijn om er zorgeloos van te kunnen leven. Naast het reguliere aanbod van gevestigde partijen, bieden we (informele) partijen de mogelijkheid om positief perspectief te bieden aan jongeren. Deze sleutelfiguren kennen hun achtergrond en zijn hierdoor beter in staat achter hun behoeften, wensen en verwachtingen te komen. Vervolgens kunnen zij in samenwerking met formele partijen deze jongeren motiveren, coachen en begeleiden naar werk of andere activering.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: R&E - Economische Zaken
- Directie: R&E - IV Ruimte en Economie en GGW

Activiteiten

- Leerwerktrajecten: Het aanbieden van leerwerktrajecten en werkervaringsplekken aan mensen zonder startkwalificatie.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

- Coachingstrajecten (op maat): Het op maat aanbieden van coachingstrajecten aan kansrijke bewoners en inzet van jobcoaches en jobhunters.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

- Onderzoek Pilot carrièrecentrum jongeren: een pilot waarbij gezocht wordt naar mogelijkheden tot thematische verbindingen tussen scholing, stage en werk.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Behoefte onderszoek ZZP'ers: een onderzoek naar de behoefte van ZZP-ers, waarbij een inventarisatie gemaakt wordt van de problematiek die er speelt onder de doelgroep afstemming gezocht wordt met de stedelijke maatregelen daarop af te stemmen, in samenwerking met EZ Zuidoost/ directie EZ en WPI.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Focusopgave 4
Kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte en duurzaamheid

Aanleiding

De afgelopen jaren hebben we stevig ingezet op het verbeteren van de leefbaarheid in Bijlmer Oost. De tevredenheid van bewoners met hun eigen buurt ligt dan ook dicht tegen het stedelijk gemiddelde aan. In de periode 2015-2019 is er wel een lichte daling te zien. Het woonklimaat van Bijlmer Oost staat in toenemende mate onder druk door demografische ontwikkelingen, parkeer- en woondruk. Tevens staat Amsterdam aan de rand van een omvangrijke energietransitie en het klimaatbestendiger maken van de stad.

Beschrijving focusopgave

Leefbaarheidsproblematiek wordt als eerste zichtbaar in de openbare ruimte. De overlast van vervuiling zoals ervaren door bewoners van Bijlmer Oost is toegenomen. Vooral in de buurten K-buurt Midden, de vier torenflats Kralenbeek, Kouwenoord, Kempering en Klieverink, het Bijlmermuseum en G-buurt Noord komt dit tot uiting, maar ook uit de laagbouwbuurten komen veel klachten. Bijlmer Oost heeft tevens drie grote groengebieden (Bijlmerweide, Bijlmermuseum en het Joop van Stigtpark) die behalve dat ze een recreatieve en toeristische waarde hebben, ook van groot belang zijn voor de waterbergingscapaciteit en het klimaatbestendiger maken van de stad.

Een aantal buurten heeft de afgelopen decennia relatief weinig aandacht gekregen omdat de grote sociale (en daarmee vaak ook de ruimtelijke) opgave elders was geconcentreerd. De leefbaarheid in deze relatief oude buurten, Geerdinkhof, Kantershof en Kelbergen, komt in toenemende mate in de knel door achterstallig onderhoud van de openbare ruimte. Op veel plekken verhoudt de oorspronkelijke inrichting van een buurt zich niet meer tot het huidige gebruik, met verkeersoverlast en parkeerdruk tot gevolg. In deze buurten zijn ook de meeste basisscholen van Bijlmer Oost gevestigd, met verkeersonveilige situaties

tot gevolg. De problemen die veelal spelen, beïnvloeden en versterken elkaar. Sociale duurzaamheid is het sleutelwoord in stadsdeel Zuidoost. We kiezen voor aardgasvrije buurten en het milieuvriendelijker opwekken van elektriciteit en warmte. Een groot deel van het gebied is tijdens de vernieuwing van de Bijlmer op stadsverwarming en elektriciteit overgestapt, maar vooral de oude hoog- en laagbouwbuurten zijn nog op gas aangesloten.

Beoogde doelen

1 Het realiseren van een schone, hele, veilige en groene openbare ruimte.
2 Het verbeteren en verduurzamen van het woonklimaat in Bijlmer Oost.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad
- Gezonde en duurzame stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 3: Verbeteren en verduurzamen woonklimaat
- Prioriteit 2: Vergroten van de veiligheid

Wat gaan we doen en met wie

In de buurten G-buurt Noord, K-buurt Midden, de vier torenflats Kralenbeek, Kouwenoord, Kempering en Klieverink, Bijlmermuseum en Kortvoort is sinds 2017 de waardering van de openbare ruimte afgenomen op het gebied van ervaren vervuilingsoverlast. We gaan de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls geven op het gebied van schoon, heel, veilig en groen. Dat doen we door bewoners er actief bij te betrekken, door het controleren en handhaven van erfpacht- en eigendomsrechten, het bespreekbaar maken van (tijdelijke) maatregelen om parkeeroverlast tegen te gaan, het herinrichten en verbeteren van de openbare ruimte zodat er meer bewoners kunnen bewegen, sporten en spelen (centrumgebied Ganzenhoef, Geerdinkhof, Bijlmermuseum, Nieuw Echtenstein e.o.), en het ontwikkelen van een gebiedsfoto openbare ruimte en kansenkaart Bijlmer Oost. Tevens zullen we bewoners, jong en oud, actief informeren en enthousiasmeren over duurzaamheid en het belang hiervan.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: GWS - Afval en Grondstoffen
- Directie: GWS - Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte
- Directie: R&E - Parkeren

Activiteiten

- Herstructurering centrumgebied Ganzenhoef en herinrichting Geerdinkhof. In Geerdinkhof vindt in 2021-2024 groot onderhoud van de verhardingen plaats ingevolge het Inastandhoudingsprogramma . In het kader van werk met werk wordt onderzocht of deze ingreep gepaard kan gaan met functionele en kwaliteitsverbeteringen van de openbare ruimte.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- Inzameling, reiniging en ongedierte bestrijding: Het opstellen en uitvoeren programma integrale, gebiedsgerichte aanpak Schoon, gericht op inzameling, reiniging en ongediertebestrijding.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Afval en Grondstoffen

- Intensiveren aanpak schoon gericht op bijplaatsingen: Intensievere (dagelijkse) inzet van communicatie, reiniging en/ of handhaving op de belangrijkste probleemlocaties, om zo tot een hogere structurele schoonheidsgraad te komen. Hierbij concentreren we ook op het stimuleren en werven van meer containeradoptanten in Bijlmer Oost om zo ook de energie van bewoners beter te kunnen benutten bij schoonhouden van de buurt.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Afval en Grondstoffen

- Duurzaamheidsinitiatieven: Het stimuleren van duurzaamheidsinitiatieven van bewoners en het verder bijdragen aan de gemeentelijke ambities die gericht zijn op verduurzaming van het woon- en leefklimaat door de inzet van CoForce
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Ruimte en Duurzaamheid

- Beheerplan beschermwaardig groen Bijlmermuseum: Bijlmermuseum is sinds kort beschermd stadsgezicht. Er wordt een beheerplan opgesteld waarbij onderzoek wordt gedaan welke rol groen speelt in de stedenbouwkundige opzet en welke elementen of structuren daarvan beschermwaardig zijn.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Ruimte en Duurzaamheid

- Gebiedsgericht Programma Groen: er wordt een start gegeven aan het Programma groen Zuidoost. Dit is een uitwerking van de groenvisie en zal in 2021 worden opgestart. Om het groenbeheer in zuidoost te optimaliseren wordt de samenwerking in de groenketen verbeterd. Om biodiversiteit te vergroten zal een verkenning worden opgestart hoe Zuidoost natuur inclusiever kan worden ingericht en beheerd. O.a. Het opstellen van een verkenning op het vergroenen van het marktplein Ganzenhoef
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Ruimte en Duurzaamheid

Focusopgave 5
Versterken kunst- en cultuuraanbod

Aanleiding

Bijlmer Oost onderscheidt zich van andere gebieden door de culturele sector als unique selling point. Hier komt onze 'couleur locale' in allerlei vormen tot uiting. Van oudsher is Bijlmer Oost het centrum geweest van ondernemende, maatschappijkritische en buiten de mainstream om werkende creatievelingen en kunstenaars. De afgelopen jaren is een nieuwe impuls gegeven aan het versterken van het kunst- en cultuuraanbod, onder meer met de opbrengst van de viering van het jubileumjaar 50 jaar Bijlmer, de instelling van het gemeentelijk beschermd stadsgezicht Bijlmermuseum, de heroriëntatie op onderwijs en cultuur van het Cultureel Educatief Centrum en de opkomst van 1104 als centrum en kraamkamer van hiphop van Nederlandse bodem. In Bijlmer Oost is veel talent aanwezig. Deze ontwikkelingen dienen verduurzaamd en verder uitgebouwd te worden.

Beschrijving focusopgave

Het creëren van een aantrekkelijk voorzieningenaanbod, ook op cultureel gebied, is een van de belangrijkste gemeentelijke taken. De COVID-19 pandemie heeft het culturele veld zwaar getroffen. Door de zichtbaarheid van het culturele aanbod in Bijlmer Oost te verbeteren zal de economische waarde voor

het gebied groter worden en een stimulans zijn voor de verdere ontwikkeling op horeca - en culinair gebied. Niet alleen biedt Bijlmer Oost een grote diversiteit aan multiculturele artistieke programmering, ook in de openbare ruimte zijn nog voldoende mogelijkheden voor kunstuitingen.

Beoogde doelen

1 Het verder ontwikkelen, stimuleren en faciliteren van de culturele sector als een van de belangrijkste economische pijlers van Bijlmer Oost.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad
- Open en tolerante stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 3: Verbeteren en verduurzamen woonklimaat
- Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelkansen jeugdigen

Wat gaan we doen en met wie

We willen de economie van Bijlmer Oost versterken door ons te richten op het borgen en verduurzamen van het bestaande kunst- en cultuuraanbod en de toeristische en recreatieve competenties van het gebied. Dit doen we door de zichtbaarheid van het culturele aanbod te verbeteren en de kunstenaarscollectieven van stichting Open Ateliers Zuidoost in Echtenstein en Kruitberg evenals de evenementenlocaties Plein Kraaiennest en Annie Romeinplein te versterken en te vernieuwen. Het stimuleren van ambachtelijke bedrijvigheid kan daar een nieuwe impuls aan geven. Door de groen- en waterkwaliteit van het Bijlmermuseum als beschermd stadsgezicht te versterken net als de kunst in de openbare ruimte, komt de toeristisch-recreatieve waarde van deze buurt beter tot zijn recht. Bijlmer Oost moet als culturele en recreatieve hotspot op de kaart worden gezet, niet alleen voor mensen van buiten het stadsdeel maar ook voor de huidige bewoners.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Economische Zaken
- Directie: R&E - Kunst en Cultuur
- Directie: R&E - Grond en Ontwikkeling
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Gemeentelijk Vastgoed

Activiteiten

- Proefplekken culturele en ambachtelijke ondernemers: Het ontwikkelen van betaalbare huisvesting voor lokale culturele en ambachtelijke ondernemers: Betaalbare proefplekken met mogelijkheid tot doorgroeien naar een commerciële winkelruimte
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Economische Zaken

- Gebiedsgebonden kunst- en cultuuractiviteiten: Het aanbieden van gebiedsgebonden kunst- en cultuuractiviteiten Zuidoost: onder andere de pilot weekendprogrammering No Limit (in samenwerking met AFK via Paradiso en De Melkweg), of het 10 culturen festival.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Cultuur- en evenementen centrum Bijlmer Oost: Het ontwikkelen van Bijlmer Oost tot cultureel- en evenementencentrum. Dat gebeurt onder andere via het organiseren van festiviteiten die aansluiten op de 'couleur locale' en door daar talentvolle jongeren uit het gebied een podium te bieden. We moeten een sterke en aantrekkelijke programmering neerzetten met diverse partijen. Organisaties dienen een professionaliseringsslag te maken als het gaat om bijvoorbeeld de promotie en communicatie: in 2021 start een programmeringsoverleg en continueren we het professionaliseringstraject.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Economische Zaken

- Pilot urban subcutuur: Oriëntatie op de mogelijkheden van een plek met programmering voor en ontwikkelingsmogelijkheden van de lokale urban subcultuur.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Kunst en Cultuur

- Visie Bijlmermuseum: De ontwikkeling van een toeristische en recreatieve visie op Bijlmermuseum als gemeentelijk beschermd stadsgezicht. Het versterken van kunst en cultuur en evenementen als toeristisch product voor bewoners en bezoekers. Het samenstellen van een sterke culturele programmering in tijdelijke plekken en in de openbare ruimte. Er ontstaat een mooie toeristische route met aandacht voor onder meer recreatie, horeca, de broedplaats, de monumentale functie van het beschermd stadsgezicht en de bestaande kunst in de openbare ruimte.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Focusopgave 6
Bevorderen democratisering en inclusiviteit

Aanleiding

Democratisering is een streven naar maximale ruimte voor zeggenschap en eigenaarschap van bewoners en ondernemers. *Zeggenschap* is de mate van invloed op bepaalde besluitvorming. Bevoegdheid en verantwoordelijkheid voor het nemen van besluiten en uitvoeren van besluiten. Zeggenschap gaat om de daadwerkelijke invloed op het proces en uitkomsten

Een van de belangrijke uitgangspunten van democratisering is dat alle burgers gehoord kunnen worden (inclusiviteit) en in staat worden gesteld hun stem te laten horen. Het is belangrijk om burgers niet enkel mee te laten praten met gemeentelijk beleid, maar ook zelf aan hun dromen en maatschappelijke plannen te bouwen.

Beschrijving focusopgave

Ten behoeve van de versterking van democratisering en verbetering van de samenwerking tussen de gemeente en bewoners van Bijlmer Oost op een gelijkwaardige manier is besloten om 'buurtbudgetten' als een instrument binnen democratisering in het leven te roepen. Buurtbudgetten zijn een waardevolle manier om Amsterdammers te betrekken bij de besteding van gemeenschapsgeld en zo onze gemeentelijke democratie te versterken. De dominante vorm, de representatieve democratie via verkiezingen, gemeenteraad, B&W en ambtelijk apparaat als uitvoerende organisatie, heeft duidelijke beperkingen en ontmoedigt eigenaarschap, zelforganisatie, zelfbeschikking, sociale cohesie, empowerment en creativiteit op lokaal niveau. Door de participatieve democratie ontstaan nieuwe mogelijkheden voor Amsterdammers om, binnen kaders, zelfsturing, zelforganisatie en uitvoering te realiseren. Deze participatieve democratische vorm waarbij Amsterdammers meer directe zeggenschap

krijgen over de besteding van de gemeentelijke budgetten vormt een toegevoegde waarde in ons democratisch bestel.

We willen niet alleen de mensen horen die de weg (vaak online) weten te vinden om hun mening te uiten, maar ook degenen die dat moeilijker vinden. Bijlmer Oost bestaat uit drie wijken en veertien (statistische) buurten waarin de mate van bewonersparticipatie sterk verschilt. Een oorzaak hiervan ligt in de sociaaleconomische situatie van bewoners. Enerzijds is er een sterke middenklasse in de laagbouwwijken met hoofdzakelijk koopwoningen. Anderzijds gaat het met veel bewoners in buurten als G-buurt Noord en delen van de K-buurt sociaaleconomisch en maatschappelijk relatief niet zo goed, deze buurten zijn dan ook aangewezen als ontwikkelbuurten. Verder is de bevolking van Bijlmer Oost niet alleen divers in herkomst, maar ook in religie en seksuele geaardheid. Dat je trots mag zijn op wie je bent, moet in deze diverse gemeenschap telkens weer benadrukt worden.

Beoogde doelen

Zoals genoemd zijn de doelstellingen van democratisering onder meer vergroten van het eigenaarschap en de zeggenschap van bewoners en het vergroten van het vertrouwen van bewoners in de gemeente.

1. Het realiseren van een sterk dragende samenleving in Bijlmer Oost met veel actieve bewoners en maatschappelijke en religieuze organisaties om de kwaliteit van leven voor alle bewoners te optimaliseren en te verbeteren. De lokale overheid in het stadsdeel treedt hierbij op als facilitator en procesbegeleider bij het vergroten van de democratisering, participatie, leefbaarheid en veiligheid. Bewoners voelen zo meer verantwoordelijk voor en betrokken bij hun directe leefomgeving, dit bevorderd het zelforganiserendvermogen van de wijk. Iedereen kan mee beslissen over en meedoen met investeringen die hun eigen woon- en leefomgeving verbeteren.
2. We willen de zeggenschap en eigenaarschap van bewoners bevorderen. Daarvoor is het in sommige buurten nodig om de participatiegraad te verhogen zodat iedereen die wil, mee kan beslissen, mee kan denken en mee kan doen. Door de mate van bewonersparticipatie, op verschillende niveaus, te verhogen, draag je bij aan meer inclusiviteit en democratisering.
3. We willen jongeren stimuleren om meer zeggenschap en eigenaarschap te tonen als het gaat om hun eigen woon en leefomgeving. We nemen jongeren serieus en helpen ze bij deze stappen van democratisering.
4. Om binnen de representatieve democratie eigenaarschap en zeggenschap te verleggen naar bewoners en ondernemers, zijn duidelijke kaders en een andere manier van denken nodig. Deze cultuuromslag komt niet vanzelf, hierbij is het nodig om ook binnen de ambtelijke organisatie extra aandacht te geven aan het omdenken.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Participatief en digitaal
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 4: Verbeteren positie van kwetsbare bewoners
- Prioriteit 6: Bevorderen van participatie en democratisering

Wat gaan we doen en met wie

Bewonersparticipatie geldt als een recht voor iedereen. Elke bewoner van Zuidoost, ongeacht zijn of haar leeftijd, sociaal maatschappelijke positie, etnische afkomst of ander kenmerk, heeft er belang bij mee te doen aan de maatschappij. In dat licht onderscheiden we een aantal centrale uitgangspunten: Iedereen kan meedoen ook als men achterstanden heeft, Bijlmer Oost kent een sterke sociale samenhang, en maatschappelijke en/of zelforganisaties buurtplatforms en regiegroepen spelen hierbij een belangrijke rol. Op het gebied van participatieversterking richten we ons op vier verschillende bewonersgroepen. De eerste groep is de groep jongeren in de leeftijd van 12 tot 27 jaar. Het is van belang dat jongeren ook eigenaarschap voelen voor hun eigen omgeving en leefwereld. Daarom moeten we ze ook zeggenschap geven, mee laten beslissen en ook zelf uit laten voeren wan de dingen waarvan zij zelf zeggen dat het belangrijk is. Hierbij worden ze natuurlijk ondersteund en gefaciliteerd. Jong geleerd is oud gedaan, daarom is educatie op het gebied van democratisering en besluitvormingsprocessen ook belangrijk. De tweede groep betreft bewoners die al gemotiveerd en actief zijn op het gebied van bewonersparticipatie. Zij worden geconsulteerd, gestimuleerd, gefaciliteerd en nauw betrokken bij de uitvoering van het gebiedsplan, vooral bij de complexere maatschappelijke opgaven in Bijlmer Oost. De derde groep bewoners omvat groepen bewoners die (nog) niet daadwerkelijk actief zijn, maar het wel zouden kunnen en relatief gemakkelijk te bereiken en te activeren zijn. De vierde en laatste groep gaat om bewoners met een zwakke sociaaleconomische positie en gezondheid die te kampen hebben met eenzaamheid en isolement. Deze kwetsbare bewoners zijn veelal moeilijk bereikbaar en hun participatieniveau is laag. Door nauw aan te sluiten op hun behoeften en allerlei obstakels die hun participatie in de weg staan te verwijderen, kunnen we hen beter informeren, ondersteunen en activeren zodat zij hun stem kunnen laten horen in kwesties die voor hen van belang zijn. Voor elk van deze bewonersgroepen zetten we een passende strategie in.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

Activiteiten

- Groei op participatieladder: Het stimuleren en ondersteunen van bewoners, bewonersgroepen, -commissies en -platforms bij hun groei op de participatieladder.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Buurtorganisatie: Het in beeld brengen van de verschillende buurtorganisaties en ondersteuning bij onderlinge kennisuitwisseling tussen deze organisaties.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Buurtbudgetten: Het inzetten van buurtbudgetten t.b.v. het stimuleren van community building, zeggenschap en eigenaarschap van bewoners.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam